

PoMOCna KAWA #52

SYTUACJA OSÓB UCHODźCZYCH LGBTI+

12 ORGANIZACJI WZIĘŁO UDZIAŁ W SPOTKANIU: Stowarzyszenie CONSILIUM, Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom CAK, Polskie Forum Migracyjne, Konsorcjum Migracyjne, Queer Without Borders, NGO Forum "Razem"

Na listopadowej PoMOCnej Kawie ponownie gościliśmy Konsorcjum Migracyjne! Sarian Jarosz – koordynator badań w Konsorcjum i założyciel grupy Queer Without Borders – opowiedział nam o sytuacji osób uchodźczych LGBTI+ (ze szczególnym uwzględnieniem tych z Ukrainy). Prelekcja dotyczyła prawnych i społecznych konsekwencji doświadczenia uchodźstwa jako przedstawiciele tej mniejszości. Z najważniejszymi informacjami możecie zapoznać się poniżej.

Grupy wrażliwe

Sarian Jarosz rozpoczął prelekcję od przytoczenia **definicji grupy wrażliwej** – czyli kategorii społecznej, w ramach której jednostki doświadczają wspólnych trudności, dyskryminacji, bądź mają specyficzne potrzeby, które wymagają szczególnej uwagi ze strony społeczeństwa, instytucji czy państwa. **Stwierdził, że bycie osobą uchodźczą już jest doświadczeniem przynależności do tej kategorii, jednakże istnieją dodatkowe cechy, które dodatkowo komplikują status osoby uchodźczej.** Jedną z nich jest bycie osobą LGBTI+. Nasz kraj zajmuje ostatnie miejsce w rankingu ILGA-Europe (ranking równouprawnienia osób LGBTI+), dlatego też osoby uchodźcze LGBTI+, które są w Polsce znajdują się w niekorzystnej sytuacji.

Otrzymanie statusu osoby uchodźczej

Zgodnie z definicją uchodźcy, którą możemy znaleźć w Konwencji Genewskiej z 1951 roku, jest to osoba, która przebywa poza swoim krajem pochodzenia, którego obywatelstwo posiada lub w którym zamieszkiwała na stałe i w uzasadniony sposób obawia się prześladowania ze względu na rasę, religię, narodowość, przynależność do określonej grupy społecznej lub poglądy polityczne oraz z powodu tej obawy nie może, lub nie chce korzystać z ochrony

swojego kraju pochodzenia. Prelegent podkreślił, że **państwa europejskie uznają bycie osobą LGBTI+ za źródło obaw prześladowania ze względu na przynależność do określonej grupy społecznej**, w kontekście sytuacji w Białorusi (i w konsekwencji możliwości ubiegania się o wize humanitarne dla obywateli tego państwa). Polska teoretycznie powieła tę opinię, jednakże w praktyce bardzo mało takich wiz wydaje.

Wytyczne UNHCR

Sarian Jarosz przywołał **wytyczne UNHCR dotyczące przyznawania statusu uchodźcy na podstawie orientacji seksualnej i/lub tożsamości płciowej. Dokument ma na celu określenie procedur w tym zakresie.** Przyczyną jego powstania był fakt, że w wielu częściach świata osoby LGBTI+ doświadczają poważnych naruszeń praw człowieka i innych form prześladowań ze względu na ich faktyczną lub postrzeganą orientację seksualną i/lub tożsamość płciową. Powszechnie udokumentowano, że osoby LGBTI są celem zabójstw, przemocy seksualnej i na tle płciowym, ataków fizycznych, tortur, arbitralnych zatrzymań, oskarżeń o niemoralne lub dewiacyjne zachowanie przemocy na tle seksualnym i płciowym, ataków fizycznych, tortur, arbitralnych zatrzymań, oskarżeń o niemoralne lub dewiacyjne zachowanie, odmowy prawa do zgromadzeń, wypowiedzi i informacji, a także dyskryminacji w zakresie zatrudnienia, zdrowia i edukacji we wszystkich regionach świata. To spowodowało dyskusję, iż osoby uciekające przed prześladowaniami ze względu na swoją orientację seksualną i/lub tożsamość płciową mogą kwalifikować się jako uchodźcy na podstawie umów międzynarodowych. Z całością dokumentu zapoznasz się [tutaj](#).

Przeszkody we wnioskowaniu o ochronę międzynarodową

Podczas spotkania zostały przytoczone także **najczęstsze przeszkody w staraniu się o ochronę międzynarodową:**

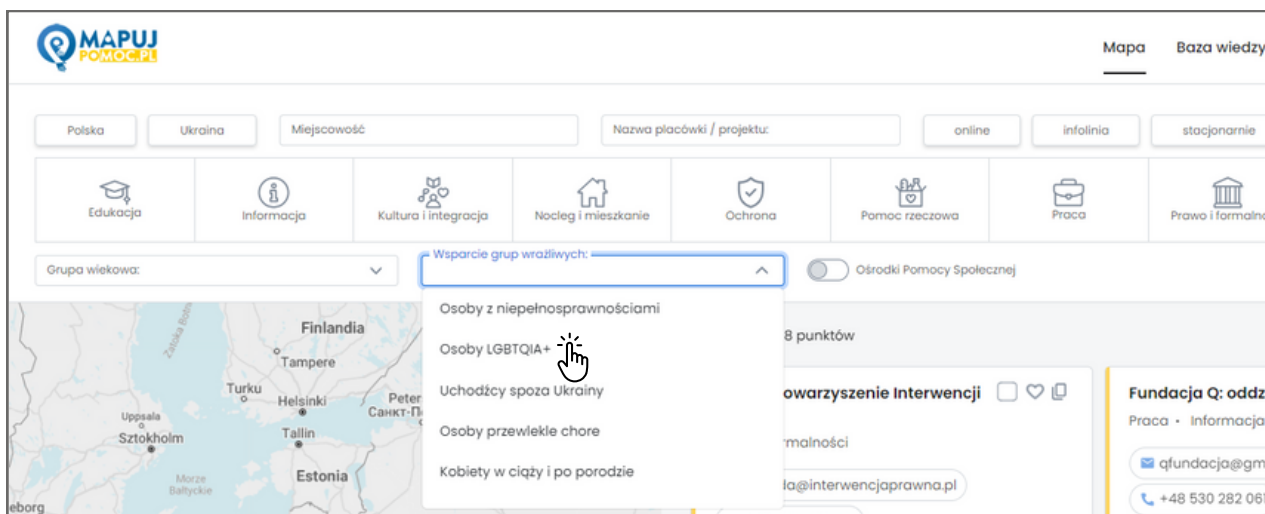
- dyskomfort coming out'u przed funkcjonariuszami państwa,
- dowodzenie zagrożenia indywidualnego w przypadku Czeczenii i Kurdystanu (ich obywatele są uważani za obywateli Rosji i przez ten pryzmat ocenia się zagrożenie),
- nieskuteczność aparatu państwa wobec ryzyka przemocy wobec osób LGBTI+,
- zinternalizowany wstyd,
- brak przeszkolenia kadry,
- kryminalizacja struktur solidarności (osób, które mogłyby pomóc we wnioskowaniu)

Sytuacja osób transpłciowych i niebinarnych

Zakaz opuszczania terytorium Ukrainy przez mężczyzn w wieku 18-60 lat dotknął także osoby transpłciowe i niebinarne. Będąc w trakcie tranzycji społecznej czy prawnej mogły nie otrzymać jeszcze dokumentów potwierdzających ich “niemęską” tożsamość, co uniemożliwiało opuszczenie granic państwa na podstawie obowiązującego prawa. Sarian Jarosz wspomniał, że wypracowanie rozwiązań w tej materii trwało miesiąc. Innym problemem pozostawała terapia hormonalna. W Polsce i w Ukrainie infrastruktura medyczna znacząco się różni, dlatego też osoby transpłciowe spotykały trudności w zdobyciu potrzebnych leków (czy to z powodów po stronie lekarza, ale też same dopuszczalne do przepisania dawki hormonów różniły się)

Organizacje, które pomagają społeczności LGBTI+

W Mapuj Pomoc możecie **wyszukać organizacje, które pomagają społeczności uchodźczej LGBTI+**. Aby to zrobić, wystarczy użyć filtra “Wsparcie grup wrażliwych”, a następnie wybrać opcję drugą z listy.

Gotową listę organizacji znajdziecie także w naszej bazie wiedzy:

- artykuł [“Wsparcie dla osób LGBTQIA+ z Ukrainy”](#)
- artykuł [“Nie wstydzę się naszej miłości – na pomoc tęczowym uchodźcom”](#)

Jeśli potrzebujesz kontaktu do konkretnej organizacji, napisz do nas na adres: mapujpomoc@culturelab.pl.